

■ III. TYPOLOGIE PEDAGOGICKÉ DIAGNOSTIKY

■ A)

- **Diagnostika neformální – mikrodiagnostika** - průběžné diagnostikování: vědomostí, dovedností, názory, představy, postoje, přesvědčení, disciplína, psychomotorické dovednosti, postavení žáka v kolektivu...Implicitní, skryté.
- Je možné dělat zásahy okamžitě v průběhu výuky. Mojžíšek to nazývá jako **mikrodiagnostikování** (krátké) – v průběhu výuky. Zelinková toto nepokládá za diagnózu.
- ! Doporučení: občas si udělat drobnou poznámku, záznam o dítěti, které nás překvapilo... (lístečky, sešit, portfolio...)
- **Diagnostika formální:** jasně ohraničená diagnostická situace v určitých etapách vyučování. Existuje o ní zápis, záznam, používá specifické metody. Explicitní, navenek s projevující.
- Pedagogický zásah není možné udělat okamžitě po diagnostikování, ale s odstupem, až se údaje zpracují. (diktát, test, písemka,...)(GAVORA, 2001)^[1]
- Kdo se na diagnostice podílí: učitel, kolegové, psycholog, lékař, jiní odborníci

^[1] [1] GAVORA. P. Diagnostikovanie a hodnotenie žiaka vo vyučovaní. In. KOLLÁRIKOVÁ, Z., PUPÁLA, B. *Předškolní a primární pedagogika*. Praha: Portál, 2001. s. 233.

- B)
- **Formativní diagnostikování:** pomáhá učitelovi při formování žáka. Slouží mu jako zpětná vazba o jeho práci. Na jeho základě dělá učitel opatření.
- **Sumativní diagnostikování:** cílem je zjistit dosaženou úroveň žáka za určité období (zpravidla na konci určité etapy vyučování). Sumarizuje informace o žákovi. Formálně se zpravidla vyjadřuje známkou, body...

- C)
- **Normativní** – výsledek jedince je srovnáván s výsledky reprezentativního vzorku populace ve stejné zkoušce. Srovnání mezi vrstevníky.
- Odpovídá na otázku, zda dítě dosahuje úrovně svých vrstevníků. Slouží spíše potřebám společnosti, posuzování možností studia, k přechodu na náročnější typ školy...
- **Kriteriální** – jde o srovnání s vnějšími měřítky, s objektivně vymezenými úkoly. (zvládá psaní i,y...)
- **Individualizovaná** – srovnávání dítěte pouze ve vztahu k sobě samému, bez porovnávání s vrstevníky.
- Sleduje se dosažená úroveň za určitý časový úsek. Nutné u dětí handicapovaných, talentovaných, neúspěšných. Pracuje s definováním úspěchů, pozitiv jedince...
- **Diferenciální** – slouží k rozlišení obtíží, které mohou mít stejné projevy, a le různé příčiny.
- Např. nekázeň a zvýšená pohybová aktivita dítěte mohou být projevem jak ADHD, tak nesprávného výchovného vedení nebo obojího.

■ *Přístup k diagnostikování*

- **Edumetrický** – používá kvantitativních metod (čísla, testy...)
- **Kazuistický** – zaměřuje se na jeden případ. Cílem je kvalitativní posouzení případu. Kazuistika = případová studie – podrobný popis případu (zahrnuje i výsledky kvantitativních metod).